

ANUL III. - No. 19
1 AUGUST 1927.

2. SEP. 1927
„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în românul necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine statutare“

CUPRINSUL :

„Infrățirea Românească“ : Doliu Național.
Testamentul Regelui Ferdinand I.
Scrisoarea M. S. Regelui Ferdinand către Președintele de Consiliu.
Corneliu Șumuleanu : Scrisoare deschisă dlui Cuza.
I. C. Cătuneanu : Kogălniceanu în luptă cu Jidanii.
Ștefan Peneș : Activitatea noastră îngrijorează pe cei necurați la suflet
Proclamația Inaltei Regente.
Ion I. Șerbu, student : După alegeri.
Ioan L. Potra : Cum se respectă repausul duminical.
Informațiuni : Fapta laudabilă — Jidanii și aristocrația franceză. etc. etc.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil : Dr. LAZAR ISAICU
Prim-redactor : . . Dr. CAIUS BARDOȘI

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
CLUJ, STRADA BOB N-rul 7.

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ S. A.
STR. REGINA MARIA N-rul 4.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine statutare“

DOLIU NAȚIONAL

— In noaptea de 19 spre 20 Iulie, M. S. Regele Ferdinand al României întregite și-a dat obștescul sfârșit.

Vestea ne-a străpuns inima de durere, acoperind cu dolii sufletul întristat al națiunii.

Cine a fost, nu ne este dat nouă să spunem. Nu există până de muritor contimporan, puțând să proslăvească cum se cuvine pe Acela care s'a încoronat la Alba-Iulia.

Noi care am trăit în vremea Lui, stăm înmărmuriți în lumina gloriei Lui, visată de strămoși și de martiri.

Generațiile viitoare, având perspectiva istorică spre a-i judeca opera în scurta-i domnie, îl vor așeza în Panteonul neamului, alături de cei mai viteji, alături de cei mai înțelepți Voevozi, alături de cei mai buni Români, cari au trăit pe pământul frământat cu sângele acestui popor.

Posteritatea recunoscătoare, culegând din belșugul roadelor înfăptuirii Lui în mai puțin de 13 ani, îl va slăvi ca erou național, îi va cânta imnuri de glorie; iar geniul popular va încununa cu razele poeziei figura legendară a celui mai fericit din câți au stat ca stăpânitori de popoare înaintea tribunalului istoriei.

Noi contimporanii, în fața mormântului regal, deschis adânc și întunecat în sufletul fiecărui, ne plecăm capetele cu smerenie și primim cu înpietrită resemnare creștinească hotărârea Celui de Sus.

Nu ne putem răsvrăti contra voinții Celui a Tot Puternic; dar poporul își plânge pe răposatul Rege, cum a plâns întreg norodul Moldovei pe Ștefan cel Mare; cum a plâns țara văduvită pe Mihai Viteazul.

Ni l'a luat Providența în ceasul cel greu, când aveam nevoie de lumina sufletului Său curat românesc, când aveam nevoie de autoritatea Lui hotărâtoare, când aveam nevoie de voința Lui neînfrântă; puse toate aceste daruri în slujba neamului, pe care desrobindu-l l'a întregit.

Dar roadele faptelor Lui nu sunt menite să se risipească; cugetând la soarta hărăzită oricărui muritor, cu înaltă prevedere a lăsat întocmit rostul, în care să se desvolte, fără zdruncin, autoritatea supremă, ce va călăuzi Statul.

Dacă poporul simte în nemărginita-i durere, că a rămas fără părintele lui suflătesc, nu trebuie să creadă că a rămas fără sprijinul conducerii în viitor. În așezământul trainic al cărmuirii fiecărui Stat, moartea Monarhului nu aduce o clipă de discontinuitate în ținerea frînelor; în momentul suprem ele trec în alte mâini, și astfel din vremuri îndepărtate s'a stabilit regula cuprinsă în cuvintele: *Le roi est mort, vive le roi*. Când regele moare, se zice: trăiască regele. Noul rege poartă numele cel mai scump, ce poate încălzi un suflet de Român: se cheamă *Mihai I*. El este în frageda lui vârstă ajutat de autoritatea, care a fost statornicită prin voința nestrămutată a Regelui Ferdinand și a întregii țări, reprezentată prin Parlamentul din Ianuarie 1926; această autoritate este *Regența*. Firul conducerii a trecut imediat în mâinile Regenții exercitând o putere, pe care nimeni nu o poate înfrunta fără a se expune la sancțiunile aspre ale legilor în vigoare.

Din înalta-I prevedere și iubire de neam, a isvorit și întocmirea acestei autorități, menită să asigure țării liniștită propășire, după ce a știut să umple scurta-i domnie cu fapte, cari îl așează în fruntea tuturor gloriilor naționale.

Dumnezeu să-l odihnească între cei drepți la locul de veșnică lumină, către care neamul românesc va privi cu mândrie în zile fericite și cu o nețărnută nădejde la vremuri de grea cumpănă.

Cluj, 20 Iulie 1927.

„Infrățirea Românească“

Două documente istorice.

Pentru ca toată suflarea românească să afle, ce nobile sentimente și câtă neclintită hotărâre bărbătească au sălășluit în sufletul Aceleuia, care a purtat numele Ferdinand I Rege al României întregite, reproducem mai jos testamentul și scrisoarea, din 15 Iulie 1927, către Primul ministru I. I. C. Brătianu, ale regelui defunct.

Testamentul Regelui Ferdinand I.

Acesta este testamentul meu, scris și iscălit de propria mea mână, la 2 Iunie 1925, în reședința mea de vară Sinaia.

În urma bolii de care cu voia lui Dumnezeu și prin bunele îngrijiri ale medicilor noștri, am scăpat cu bine, socotit-am de a mea datorie să-mi așez în scris dispozițiile mele testamentare. Luând hotărârile din urmă și gândindu-mă la sfârșitul vieții mele, îndrept către Atotputernicul, prinosul recunoștinții mele că mi-a îngăduit să consacru munca poporului român a cărui propășire a fost fără preget și fără încetare scopul vieții mele.

Neuitatul și înțeleptul meu unchiu regele Carol I, în lunga și slăvita sa domnie, a întemeiat puternic noul Stat al României, dezvoltând mereu însușirile de muncă și de progres ale poporului ei redeschitând și organizând în glorioasa ei armată, străbunice virtuți ostășești ale neamului ei

Rezemați pe aceste virtuți, la rândul meu am putut desăvârși opera națională și am aflat în clipele celor mai hotărâtoare împrejurări, credința neclintită și eroismul nefermunit al oștirii de care mă simt legat din adâncul sufletului. A vrut astfel pronia cerească să nu lase fără rod domnia mea și a dat dragostei mele de neam, cea mai scumpă și sfântă răsplată.

Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte, ca să binecuvinteze și în viitor soarta poporului român și să hărăzească iubitului meu fiu, viitorul rege al României întregite, ajutor ceresc, ca la rândul său să întărească și să sporească moștenirea națională, unind tot mai strâns puterile și însușirile românilor din toate ținuturile și din toate straturile sociale.

Cu inimă de părinte îndemn, pe Carol să nu înceteze în orice clipă și în orice împrejurare de a-și închina

toate puterile Neamului și Statului, în a căror slujbă îi este hotărât să trăiască.

Multe și grele sunt grijile Domnitorului în trudă neîncetată în serviciul statului; ele să stăpânesc însă prin simțul datoriei și al jertfirii de sine; iar în fața greutăților binecuvântarea lui Dumnezeu și ajutorul sfinților celor buni nu vor lipsi precum nu mi-au lipsit în vremea Domniei mele.

Către acești sfinți îmi îndreptez astfel gândul recunoscător și mulțumesc bunătății divine care mi-a îngăduit să pot prețui neasemuitul ajutor pentru sfatul celor credincioși și desțoinici.

Dar mai presus de alții, recunoștința mea merge către Aceea care mi-a fost tovarășe și sprijin, prin sfat și credință, în toate vremurile și în toate împrejurările. Dragostea ei de Țară și inima ei de Mumă îi vor însufleși puteri noi pentru a-și urma și în viitor binefăcătoarea ei sollicitudine.

Sunt convins că uniți în iubire frățească copiii noștri o vor înconjură și îi vor păstra legăturile scumpe pe care au făcut fericirea vieții noastre, precum nu mă îndoiesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soție și după trecerea mea din viață, aceiași dragoste neschin bată.

Regina Maria va lăsa ca reședință soției mele regina Maria, palatul dela Cotroceni; iar Castelul Peleşor dela Sinaia împreună cu casa pentru oaspeți — (Cavalier Haus) — și depedințele ce țin de castelul Peleşor — (locuința personalului, garajul și grajdul) hotărâsc a rămâne în folosința soției mele, cât timp va trăi.

Regina Maria va dispune după a sa voință de mobilierul din palatul Cotroceni și Castelul Peleşor. Întreținerea acestor reședințe este în sarcina moștenitorului meu la Tron.

În privința părților evaluate copiilor mei hotărâsc astfel:

Fiului meu Carol, principe moștenitor al României, ca urmaș al meu pe Tron, îi las pe lângă partea lui rezervată, toată cota de disponibilă, și hotărâsc să aibă partea sa de moștenire, întreaga moșie Sinaia-Predeal, împreună cu Castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente, cu sarcinile prevăzute în acest testament, pentru castelul Peleşor.

Îi mai las casele și clădirile din București, cari îi sunt absolut necesare. Totodată el va fi autorizat să

plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu, principelui Nicolae al României, îi las moșia Broșteni, din valea Bistriței Moldovenești și casele din București din strada Imperială cu tot locul lor, unde se află acum administrația Domeniilor Coroanei.

Fiicele mele Elisabeta, regina Greciei, îi las Moșia Zorleni din județul Tutova și un imobil în București.

Fiica mea Maria, regina sârbilor, croaților și slovenilor, își va lua partea în efecte și în bani.

Ultimei mele fiice, Ileana, principesa a României, îi las moșia Poeni din județul Iași și un imobil în București.

Toată averea mea în bani, acțiuni, obligații, fonduri de Stat, după plata legatelor va completa partea rezervată a fiecăruia din copiii mei. Împrejurările grele economice de după război și greutățile familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporind averea mea personală și de aceea cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce aș dori.

Totuși las în grija fiului meu urmaș la domnie, ca după sfatul ce va lua dela președintele consiliului de miniștri, patriarhul bisericii române, primul președinte al Curții de Casație și ministrul casei mele să distribuie suma de cincizeci milioane lei (socotind leul după valoarea lui față de aur de azi) — următoarelor instituțiuni:

Fundațiunii universitare Ferdinand I din Iași.

Orfeninatului agricol Ferdinand de pe moșia regală Zorleni, care va rămâne neatins de această moșie și întreținut de viitorul rege al României.

Academiei Române pentru ca venitul să servească la un premiu pe numele Meu, pentru cercetări asupra unor chestiuni economice românești.

Societății geografice române.

Bisericilor naționale-ortodoxe și unite, bisericii catolice, bisericii protestante și celei israelite.

Unei instituțiuni de ajutorare pentru ofițeri.

Societății „Astra” din Sibiu și unei societăți de cultură națională din Cernăuți și Chișinău.

O sumă se va împărți pentru săracii din capitalele tuturor județelor, după însemnătatea lor istorică și numărul populației lor.

Distribuirea sumelor de mai sus va fi începută numai după un an dela moartea mea, astfel că toate dobânzile acestor sume să rămână disponibile. Hotărâsc ca acești bani

să fie distribuiți în modul următor :

Intregul personal superior și inferior al Curții regale al Casei și al administrației Mele, va primi :

Cei cu peste zece ani de serviciu lefible pe un an întreg după moartea mea, cum sunt prevăzute în bugetul Meu, salar și spor.

Cei cu cinci până la 10 ani de serviciu lefurile fără spor pe un an întreg.

Cei cu 1 până la 5 ani de serviciu lefurile fără spor pe jumătate de an.

Cei cu mai puțin de un an lefurile fără spor pe două luni.

Suma ce ar rămânea se va vărsa la fondul de pesiuni al Casei regale.

Inchei aceste ultime ale Mele dorințe cu gândul care Mi-a stăpânit toată viața, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului Meu popor și mă închin cu smerenie în fața hotărârilor lui Dumnezeu și iscălesc.

În numelui Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh Amin.

Făcut în Sinaia la 2 Iunie 1925.

FERDINAND.

Codicil

A vroit Domnul să încerce țara și pe mine și pe Regina cu o mare durere prin renunțarea la Tronul Principelui Carol. Până la sfârșitul vieții nu se va șterge din inima mea jalea care m'a cuprins când m'am văzut silit să iau act de această hotărâre a primului meu născut, constatând că din nenorocire această măsură se impunea.

Interesele Statului și ale Coroanei, cari în orice împrejurare am înțeles să mă stăpânească, schimbarea astfel făcută în moștenirea Tronului și în familia regală prin noua situațiune a fiului meu Carol, mă obligă să aduc următoarele modificări și adaus la testamentul Meu sus scris.

Anulez dispoziția mea cuprinsă în acest testament prin care lăsam fiului meu Carol, toată cotitatea disponibilă și hotărârea de a cuprinde în partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru castelul Pelișor, precum anulez și legatele caselor și clădirilor din București cari sunt absolut necesare.

Hotărâsc ca toată această cotitate disponibilă, atât imobile cât și mobilele de pe Valea Prahovei cu sarcinile prevăzute ca și cele din București cari sunt absolut necesare viitorului rege să revie urmașului meu

la Tronul României din familia mea, iar în timpul minorității sale să se bucure de folosința lor iubita mea soție Regina Maria.

Vroesc ca partea rezervată ce se cuvine fiului meu Carol, s'o primească în bani și efecte.

Luând aceste noi dispoziții, potrivit dorinței, ce totdeauna am avut, de a spori mijloacele noului Rege al României, rog Cerul ca să ajute pe iubitul Meu fiu Carol, în noua viață ce singur și împotriva voinței noastre și-a ales-o și să facă urmările acestei alegeri cât mai ușoare pentru el și pentru țară.

Făcut la București în 11 Ianuarie 1926, scris și iscălit cu propria mea mână.

Am scris și iscălit cu propria mea mână acest testament pe trei coale, formând douăsprezece pagini, legate cu un fir alb și am pus sigilul Meu.

Iunie în două, una mie nouă sute douăzeci și cinci.

FERDINAND.

Scrisoarea

M. S. Regelui Ferdinand

Scumpul meu Președinte de Consiliu,

Ca creștin sunt totdeauna stăpânit de grija clipei când Mă voi înfățișa în fața Domnului : ca Român și rege Mă gândesc neîncetat la soarta Țării careia am jertfit viața Mea pe pământ.

Dragostea Mea nu mă lasă să consider că datoria îmi încetează cu această viață și nu pot să nu Mă gândesc la ce va fi în urma ei.

Dumnezeu a voit ca Coroana, de care e atât de indispensabil legată soarta Țării, să treacă pe capul nepotului Meu nevărstnic Mihai. Rog Cerul să-l ocrotească și să-i hărăzească binecuvântarea ca sub domnia

lui să se întărească și să sporească România clădită cu atâtea jertfe.

Fac apel la toți bunii și cinstitii cetățeni ai Țării să ajute din toate puterile lor ca să nlesnească liniștită propășire a Statului.

În fruntea lor, asupra scumpului meu fiu Nicolae ca Regent, împreună cu colegii Săi, cade cea mai grea răspundere în îndeplinirea sfințelilor datorii. Cu credința și dragostea ce înaintașii familiei Sale i-au dat pildă, fiul meu va putea duce la bun sfârșit misiunea ce îi revine.

Nu pot privi spre viitor fără să Mă gândesc cu inimă de părinte la scumpul Meu fiu Carol, căruia îi urez viață cinstită și fericită în noua soartă pe care și-a croit-o împotriva silințelor Noastre. Nu Mă îndoiesc că, ca orice Român iubitor de Țară și mai devotat ca oricare altul, va stărui întru a înlesni prin tot ce atârnă încă de dânsul, ca România în timpul fiului său Mihai și a urmașilor Săi să se poată desvolta și propăși în liniște și cu spor.

În cecece Mă privește, cu hotărâre și numai spre a nu turbura liniștea Țării, M-am oprit de la mulțumirea sufletească de a-l revedea și în același sentiment cer ca să nu se întoarcă în Țară decât, precum s'a legat, când autoritățile legale îi vor îngădui.

Trebuie ca fiul Meu Carol să caute astfel să impună oricărui rătațiți respectul situației legale, create prin renunțarea sa la Tron, așa precum îi poruncesc cele mai imperioase datorii de Român, de fiu și de părinte, ca să respecte legământul încheiat din proprie voință și nesilit de nimeni.

Primiți, Vă rog, scumpul Meu Președinte al Consiliului, expresiunea simțămintelor Mele afectuoase.

FERDINAND.

Reproducem după ziarul „Chemarea“ din Botoșani următoarea

Scrisoare deschisă D-lui Cuza

DOMNULE PROFESOR,

Nu sunt n'ci doi ani de când Liga Apărării Naționale Creștine, ieșită dintr'o durere adâncă a nației române, și-a incredințat comanda supremă : președinția pe viață. Nația și-a dat o oaste înflăcărată întemeiată pe legiuni bine organizate și o mână de căpitani fanatici.

Cu acele legiuni și cu acei căpitani strănși uniți în jurul steagului, care era în mâinile D-tale, s'a căști-

gat anul trecut cea dintâi bătălie în luptă cu partidele politice, care sunt avantgarda inamicului nostru de moarte : Jidanul.

Nouă, și cu D-ta zece, dintre cei mai de frunte luptătorl au pătruns în cetatea ce trebuia cucerită.

Era un pas bun către victorie. Nația era în sărbătoare.

Ce ai făcut D-ta de a doua-zi a a celui victoriei ? Ai căutat să-ți întărești poziția cucerită ? Să-ți decorezi căpitani ? Să-ți îmbărbărbătezi oastea

victorioasă, vizitând frontul pe toată linia, dimpreună cu vrednicii colaboratori, făuritori ai victoriei?

Nu. Nimic din toate acestea. Gloria te-a amețit și te-a făcut să uii și cui o datorezi și datoria pentru ziua de mâine. Ne mai sună încă în urechi vorbele D-tae trufăse:

— N'am nevoie de nimeni! Eu sunt Liga! V'am scos din neant și vă trimit în neant!

In loc să-ți întărești oastea, te-ai apucat s'o dărâmi.

Și, Doamne dacă e greu de clădit, ce ușor mai este de dărâmat!

Te-ai pus cu tot dinadinsul să-ți surpi pe cei mai valoroși aghiotanți: pe un Șumuleanu, pe un Codreanu, pe un Valer Pop, niște flori ale patriotismului, niște uriași ai luptei noastre naționale!

Te-ai strădui ca un disperat de la început să înlături de pe lângă D-ta pe alți căpitani încercați și fanatici: pe Iliescu, pe Vasiliu, pe Cârlan!

Privește-ți astăzi opera: Nici un fruntaș n'a mai răzbătut în cetatea de cucerit, nici chiar D-ta; căpitani scârbiți, oastea împrăștiată.

Ești mulțumit?

Îți surpaseși stâlpii, era fatal să cazi.

Pe noi însă nu ne doare căderea D-tale. Ai meritat-o. Pe noi ne doare înfrângerea Ligii, care la a doua bătălie, dacă marele căpitan era cu adevărat mare, trebuia să iasă de două ori mai victorioasă ca la cea dintâi.

Ce ai făcut D-ta în alegerile acestea?

Cu cine te-ai luptat? Cu partidele? Cu jidani? Nu! Cu noi, foștii d-tale colaboratori, stâlpii mișcării.

Ți s'a trimis atunci când mai era vreme, un sol de înțelegere, pe o floare a inteligenței, pe un inger al păcii, pe ilustrul fruntaș, Profesor universitar I. C. Cătuneanu, ca să nu mergem cu dezbinarea până în fața alegătorilor, ca să nu pățim rușinea înfrângerii. L'ai respins. Ai spus că poate să piară Liga. D-ta singur ești de ajuns.

Și iată ce ai făcut. Ai pus la Botoșani nu o listă împotriva noastră, ci două. Ai perdut, D-ta „marele” Cuza, zile în șir la Botoșani, pen-truce? Ca să surpi pe întemeietorul și sufletul Ligii în județul acesta, pe acela, care și astăzi ține pe umerii lui toată greutatea organizației?!

Ai trimis pe feciorul D-tale, cuconelul Georgel, care nici măcar n'avea

listă valabilă, care o fi el feciorul D-tale, dar în Ligă nu lucrează nimic, și nu prețuește nici măcar cât unul din șefii de sectoare din județ, l'ai pus ca să lucreze numai și numai la dărâmarea unei organizații solide.

Noi urgenții D-tale nu ți-am pus contra listă nici la Iași, nici la Neamț, nici la Fălțiceni. D-ta însă ai luctat cu răutate numai împotriva adevăraților fruntași și sprijinitori ai mișcării.

Kogălniceanu în luptă cu Jidanii.

România mică în faza ei de consolidare ne oferă pagini de viață și virilitate în apărarea intereselor ei în lăuntru și în afară, pe cari din nenorocire astăzi nu le mai putem înregistra în România întregită. Pare că o fatalitate ne-a micșorat curajul civic în țara mărită, ne-a stârpit simțul demnității, după ce am ajuns la unitatea națională.

Și în România mică, ca și în România-Mare, și tot în faza consolidării, acum ca și atunci, Jidani ne pun toate piedecile și interne și externe spre a zădărnici închegarea națiunii române într'un tot indivizibil, sănătos și puternic, înviorat de un singur suflet.

Nu se poate desfășura aici sub ochii cititorilor noștri toate peripecțiile zilnice ale luptei, ce au avut să ducă fruntașii politici ai României mici spre a păstra demnitatea și vitalitatea poporului român în contra atacurilor tot mai înverșunate și mai puternice ale Jidanilor de peste hotare, în nelipsită complicitate cu consăngenii lor din țară.

Ar trebui să desvăluim dedesupturile istoriei noastre contemporane dela 1858 până la izbucnirea războiului mondial. Să poștească a aduce la lumină sine ira et studio, zicea istoricul clasic, fără frică de Jidani și dor neînfrânat de reclamă, zicem astăzi, să poștească a face lumină asupra chestiunii amestecului ocult al Jidovimei în istoria noastră dela 1858 până la 1914, domnii cari ocupă posturi de profesori universitari și academicieni tocmai ca specialiști ai istoriei noastre din ultimul veac.

Să aibă acest curaj și opinia publică românească va fi cuprinsă de o legiuimă indignare, aflând cât rău au făcut Jidanii tânărului Stat român și câte greutăți i-au pus în calea consolidării lui.

Ți-au plăcut cuconeii și secăturile. Satură-te de ei acuma.

Te-a înghițit și pe D-ta neantul, în care trimiteai pe alții.

Dar națiunea amăgită de D-ta, are dreptul, să-ți ceară socoteală, să te dea în judecată, să-ți strige tare:

— Domnule Cuza: Ce mi-ai făcut oastea? Ce ai făcut cu legiunile? Ce ai făcut cu căpitani?!

Vare! Redde mihi legiones!

Corneliu Șumuleanu

13 Iulie, 1927, Iași.

Din acest imens material, ce își așteaptă artistul care să clădească opera nemuritoare a adevărului istoric, se înalță impunând respect și admirație chipul plin de vigoare al lui Mihail Kogălniceanu.

Nu întreaga lui activitate desfășurată în lupta contra Jidanilor poate fi aici arătată, ci numai un act din marea serie. Și anume, trebuie să cunoască marele public românesc atitudinea lui, atunci când Jidovimea de peste graniță, prin Alianța Universală Israelită, pusă în mișcare de către Jidanii calomniatori din lăuntru țării, a ridicat pe însuși Napoleon III în contra României mici, făcând ca prin Ministerul de Externe al Imperiului francez, în anul 1869, să se trimeată o notă diplomatică la București, prin care se protesta contra atitudinii luată de guvernul român, în chestiunea jidovească. Mihail Kogălniceanu era Ministru de Interne.

Nota formulată de Marchizul de La Valette, Ministru de Externe al Franței, a fost transmisă prin agentul diplomatic al Franței la București, prin dl Mellinet, Ministrului de externe român; și de aici a fost comunicată Ministrului de Interne Kogălniceanu, care, în această calitate, în conformitate cu regimul juridic atunci în vigoare, isgonise din satele Moldovei Jidani, pripășiți prin fraudă, îndeletnicindu-se cu ocupația, oprită lor, de a fi cărciumari.

La nota ce i s'a adus la cunoștință Ministrul de Interne răspunde Ministerului de externe, peitru ca de aici să ajungă mai departe pe calea obișnuită la puterea care a făcut intervenția și la toate cabinetele din Europa.

Răspunsul dat de Kogălniceanu pune chestiunea jidovească în întregul ei, împărțindu-se din concepțiile timpului, apreciind tot pericolul

național și economic, ce reprezintă Jidanii pentru poporul român; fără însă ca autorul să ajungă la acea înălțime de judecată *definitivă* în problema jidovească, așa cum a fixat-o Vasile Conta în discursul său ținut cu 10 ani mai târziu, la 1.79. Il reproducem totuși în întregime, respectând chiar ortografia, astăzi cu totul ieșită din uz.¹⁾

Deși gândirea așternută în rândurile ce urmează, nu este în concordanță cu concepția noastră, în ce privește asimilarea Jidanilor, socotim totuși necesar să comunicăm publicului românesc un document din trecutul frământat al României mici, când un bărbat de Stat ca Mihail Kogălniceanu, *nu ca simplu particular ci în calitate de Ministru de Interne*, a prezentat înaintea Europei instigată de Jidani contra noastră, chestiunea jidovească cu atâta claritate independentă de caracter și de umitate, încât pentru lungă vreme a închis gura bârfitorilor din afară. Ideile lui nu mai corespund astăzi în întregime realității. Credința lui de atunci în asimilarea Jidanilor este răsturnată prin fapte petrecute în mai bine de o jumătate de veac. Astăzi nici un om luminat, de bună credință, nu mai poate susține o teză pe care chiar Jidanii o resping cu mândrie, afirmând că sunt un popor *deosebit*, care înțelege să conviețuiască cu alte neamuri în același Stat-gazdă, dar să nu se contopească cu națiunea alcătuitoare de Stat.

Așa dar, din acest punct de vedere documentul, care emană din pana Ministrului Kogălniceanu, apare învechit; dar, în afară de această lipsă, cuprinsul actului diplomatic rămâne de o palpitantă actualitate pentru două motive decisive:

1. pentru că atinge miezul chestiunii jidovești, înlăturând toate obiecțiunile cu cari Jidanii, printr'o neîntrecută perfidie, caută să complice chestiunea, spre a se înfățișa lumii ca victime ale intoleranței religioase;

2. pentru că apare înaintea posterității ca un apărător titanice al drepturilor neamului românesc. Din rândurile scrise se desprinde o căldură, o hotărâre și un curaj civic, din care tineretul de astăzi trebuie să se inspire formându-și sufletul, spre a fi la înălțimea problemelor, ce se vor pune României de mâine în luptă cu toți aceia, cari vor căuta să ne îngreuieze împlinirea misiunii noastre

istorice, de a fi Statul radiant de putere și lumină în basinul bogat al Dunării de jos. Citiți, domnilor studenți, faimosul document:'].

(Către Ministeriul de externe)

Domnule ministru,

Am cititu cu cea mai mare luare aminte nota ce D-nu Mellinet, a ginte și consulu generale al Franței, v'a adresatu cu data 3/15 Iunie 1869, în privința isgonirii unui număr de israeliți din comunele rurale ale Moldovei. Recunoștința ce avem pentru Franța și pentru gloriosului seu Imperator marele binefăcător al României, 'mi impune datoria de a da D-lui Mellinet și guvernului ce reprezintă, explicațiunile cele mai leali și mai îndestulătoare asupra chestiunii ce tratéză nota D-nei séle.

Acésta o fac mai alesu în privire că, pre câtu vedu guvernulu Imperiale este reu informatu despre împregiurările israeliților din România și datoria noastră este de a convinge pe Franța și pe cea-altă lume civilisată că numai în România nu sunt și nu vor fi persecuțiuni religiose.

Mai înainte de tôte, nu'mi potu ascunde durerose impresiune ce 'mi-a causată citirea acestei note. De la intrarea noastră în Ministeru, noi ne măgulimu a o crede, am datu și în afară și în intru probe destule despre politica noastră de moderațiune și de deplină legalitate și acésta în tôte chestiunil. În privința israeliților, noi în deosebi am luat tôte măsurile reclamate de umanitate și permise de legile țerei, spre a asigura viața, onorea și averile lor; și în timpu de apröpe șapte luni, nici unu actu violentu nu a venitu că dea uă desmințire cugetărilor și măsurilor administrațiunii noastre. Acestu resultatu inse, nu l'am pututu dobândi de câtu ținându sémă și de suferințele populațiunii Române, pe care la intrarea noastră în Ministeru, am găsit-o adânc iritată în contra israeliților din județele Moldovei.

Eram, déră, în dreptu de a ne aștepta că guvernulu Francezu va fi celu d'ânteuu intru a recunosc bunel nostre intențiuni și necontenitel nostre stăruinți pentru a linisci patimele și a intemeia în țără ordinea, prin satisfacerea dreptelor interese ale populațiuniloru.

¹⁾ reproduc în părțile lui esențiale, în traducere franceză, de Verax în *La Roumanie et les Juifs*. București 1903, pag. 140 și următoare.

Din nenorocire, inse, incepu a teme că bunel nostre intențiuni nu sunte în afară apreciate după cumu amu fi în dreptu a ne ascepta. Vedu că israeliții nu recunosc indetulu totu ce ei dătoréza administrațiunii nostre și omeniloru ce o compunu. Vedu cu măhnire, pentru dânșii, că ei, în locu de a se adresa la generositatea națiunii Române, la dreptatea domnului și a corpurilor legiuitoare a Statului, *ei érași recurgu la intervențiuni străine*. Acestu modu de urmare, o spunu cu tóta francheța, *nu este calea cea mai nemerită pentru ca israeliții din România să și atragă sinpatiele națiunii, carele-a datu uă largă ospitalitate*, și așa să ajungă a dobândi de la dreptatea ei uă prefacere în condițiunea loru legale de astă-zi. Vin acumu la chestiune:

Escelența sa Marchisulu de la Vallette intervine în acésia afacere interioară, și cu totul de competița guvernulu Român, *în urma tânguirii făcută presidentulu alianței israelite din Paris, de către jidoviți din Moldova, și apoi de către acésta adresată guvernulu imperiale*; și acésta intervențiune Escelența sa o face cu dreptulu de ministru alu unei puteri garante, și în privire că măsurile luate de administrațiunea română contra cărciumarilor și accisariloru israeliți din satele Moldovei ar fi uă lovire a onoru drepturi puse sub protecțiunea dispozițiuniloru constituționale și a convențiunii din 1858.

Despre plângerea israeliților din Moldova către autorități și asociațiuni străine, eu 'miam rostitu mai susu opiniunea. Despre intervenirea alianței israelite către guvernulu Francezu, nu am a zice nimicu, acésta fiindu afară din cerculu nostru de acțiune. Suntu inse dătoru a'mi face tôte rezervele mele în privința teoriei că *neinvoirea jidoviloru de a fi cărciumari și accisari în satele nostre* ar fi uă violațiune a convențiunii de la Paris, și că acésta ar da unu dreptu puteriloru garante de a interveni.

Escelența sa Marchisulu de la Vallette este prea luminatu spre a ști că autonomia României nu datéză de eri. Principatele Moldova și Valachia, de secolu, își au, și au sciutu a'si păstra, libertatea de administrațiune și de legislațiune, as gurate fiindu acestea prin vechile nostre tractate, încheiate cu cei mai illustri și mai potenți sultani ai imperiului Ottomanu.

Tractatulu din Paris, și conven-

¹⁾ Copiat după Bujoreanu, Colecțiune de legiurile României. Tom I pag. 887.

țiunea ce 'i-a urmatu, n'a făcutu altuceva, de câtu a completa și a pune sub garanța marilor puteri europene seculara noastră autonomie. Acestu dreptu a dobânditu uă recunoscare și mai intinsă, și mai absolută, prin preambululu pusu de către ênsuși puterile garante în capulu Statutului de la 2 Mai 1864. Acestu preambulu rostesc textuale: „Principatele-Unite potu în viitoru a modifica și a schimba legile cari privescu administrațiunea loru din intru, cu concursulu legalu al tutulor puterilor stabilite, și fară nici uă intervențiune“.

În puterea acestui principiu, națiunea Română și-a dat constituțiunea din 11 Iuliu 1860, care înlocuesce convențiunea din 1858 în totu ce privesce organizațiunea internă a României.

Facu deară, apelu la înalta înțelepciune și la cunoscuta nepărținare a Marchisului de la Valette, să otărăscă singură deca una séu mai multe puteri suntu acum în dreptu de a interveni în afacerile interne a României, și prin urmare, a'i lovi autonomia, când frumôsa lor misiune este tocmai de a o apera, în calitatea loru de puteri garante.

Intervenirea puterilor în cestiunea israeliților, pre baza convențiunii, ar fi apoi, și cea mai pușinu nemerită; căci, tocmai convențiunea din 1858, art. 46 și constituțiunea din 1866, art. 7 prevedu pentru israeliți un regim excepționale. Făcându'mi rezervă în privința cestiunii de dreptu, am acum de uă plăcută și respectôsă dătorie de a da guvernământulu imperiale esplicațiunile cele mai largi și mai indetulătoare în privința faptelor.

De gintă latină, deprinși a vedea în Francia marea loru suroră și glorioasă loru bine făcătoare, Români țin mai presus de tôte, la buna voință și stima națiunii franceze și a imperatului seu.

Ar fi, dără, uă nenorocire pentru noi ca guvernământulu imperiale să aibă ideea că în România este, séu ar putea fi vre uă dată persecuțiune religioasă. *Toleranța religioasă este uă virtute străveche pre țărmurile Dunărei de jos. De secolî ospitalitatea dată străinului este scrisă pre drapelurile noastre, și, ca uă virtute strămoșescă, ea este practicată și de noi atâtu în palatulu bogatulu câtu și în bordeiulu seracului.*

Istoria este martură că în vremea, cându în Ispania ômenii se ardeau pentru opiniuni religioase, în vremea cându jidovii se isgoneau din Ger-

mania, *România le acorda uă largă ospitalitate, căria dânsa astă-zi ii devine victimă! Nu, dera, uă asemenea țără pôte fi teatrul unei persecuțiuni religioase, pôte fi calificată de barbară și dată pradă reprobățiunii lumii civilisată.*

De unu timpu încôce ni se aruncă sistematicu aceste calificări. Domnia vóstră, în calitate de ministru de esterne, cunosceți mai bine de cât mine cauzele secrete ale aeestei rădicări subite de paveze în contra noastră. Eu, ca ministru de interne, nu potu zice de cât *că opiniunea publică din străinătate este indusă în eróre, și că cestiunea nu este bine cunoscută.*

In adeveru, în România, cestiunea jidovilor nu este uă cestiune religioasă, ea este cu totul de altă natură. Ea este uă cestiune naționale și tot-uădată uă cestiune economică.

In România jidovii nu constituescu numai uă comunitate religioasă deosebită; ei constituescu în tótă puterea cuvântulu uă naționalitate, străină de Români prin origină, prin limbă, prin portu, prin moravuri, și chiar prin sentimente.

În România israeliții nu sunt ceea ce sunt în țerile civilisate, adică Francezi în Francia, Englesi în Anglia, Italieni în Italia, Germani în Germania, deosebindu-se de cei-alți locuitori ai aceluor țeri numai prin religiune, iară în tôte cele-alte fiindu asimilați cu desăvêrsire cu cele-alte clase ale populațiunii, și acêsta cu multu înainte d'a fi dobânditu acele drepturi pre care ei le reclamă în România înainte de a fi devenitu de faptu Români

Și guvernul, și națiune, avem totu dreptulu și dătorie de a ne îngriji de progresulu aeestei națiuni străine ce stă în mijloculu nostru și care necontenitu sporesce prin emigrarea jidoviloru din Galiția și Podolia invecinate provinciilor ale vechei Polonie.

Nu este, prin urmare, la mijlocu persecuțiune religioasă, căci, de ar fi așa israeliții ar întâmpina interdicțiunea séu restricțiunea și exercițiulu cultulu loru, ceea ce nu este. Sinagogele loru nu s'ar rădica libere alătura cu bisericile creștine. Invățământulu loru religiosu, publicarea cărțiloru loru de cultu, asemenea nu ar fi învoite.

Déca rabinatulu, déca învețământulu religioșu, déca instituțiunile de crescere și de binefacere suntu mai inapoiate la jidovi de câtu la creștini, cauza este ênsăși pucina ini-

țiativă și gradulu inapoiatu de cultură a marei majorități a israeliților. și în deosebi a celor de preste Milcovu. Pușinulu progresu ce israeliții din Moldova au făcutu în ultimii ani în aceste ramure ale îmbunătățiriloru religioase și sociale, acêsta o détorează numai guvernulu român, și să'mi fie permisu de a ne zice, și mie în deosebi, carele în întreitul rându, când am avutu onóre a fi pusă în capulu Mini-teriu de interne, chiar cu compromiterea mea, înaintea compatrioțiloru mei, și trebue să o zicu, și în contra voinței și prejudițiiloru majorității israelițiloru, ami lucratu cu stăruință la luminarea tineriloru lor și la asimilarea loru cu cei-alți locuitori ai României.

Eu me voiu opri aci, în privința lucrăriloru mele, voiu lăsa să vorbească pentru mine alăturatele acte (litera A și B.) cari mi s'au adresatu de către cei mai notabili israeliți din Iași și din Bucurescu, și ale căroru nume trebue să fie bine cunoscute alianței israelite din Paris.

Din cetirea aceluor acte credu că D-lu Marchis de La Valette va dobândi convicțiunea că ênșii cei mai luminați dintre israeliți se plâng de ignorența și de prejudițiile marei majorități a coreligionariloru lor, și că aci este obstacolulu celu mai mare care va impedita pentru multu timpu încă realțarea culturu israeliților și prin urmare și asimilarea lor cu Români.

Va mai vedea Escelența sa că în vreme cându cele-alte populațiuni și comunități din țără reclamă o lărgire de drepturi în ocârmuirea afaceriloru lor, cei mai de frunte israeliți reclamă desființarea autonomiei ce li s'a datu ca unu daru funestu, pentru că-i lasă pradă ignorenței și prejudițiiloru multimei.

În fine, tôte acele acte voru areta Ministeriulu Francesu totu ce eu în succesivele mele administrațiuni amu făcutu pentru luminarea și învățatura israeliților, și că, prin urmare numai administrațiunei din care amu onóre a face parte, și mie în deosebi, nu ni se pôte arunca numele de barbari și de persecutori în materie de religiune.

Amu tratatu partea naționale, și în trecātu și cea religioasă a cestiunii; voiu oborda acum și partea economică.

Toți aceia cari au visitatu Principatele, și în deosebi Moldova, s'au înspăimântatu de aspectulu tristu, spre a nu dice mai multu, ce'lu înfăcișeză israeliții polonezi cari im-

poporeză orașele noastre. Când eu ei am cercetat mai în fondul comerțului, industria și mediile de viață a acestei mulțimi, acești călători s'au spăimântat și mai mult, căci au vedut că **jidovii sunt consumatori fără a fi producători, și că marea, și potu dice singura și principala loru îndustriă, este debitulu beuturilor.** *Reprezentanții puterilor cari residă în Iași, am convinșunea că ei ênsii recunosc acestu reu grozavu ce røde inima Moldovei! și decă mi-ar fi permis a chiâma de martoru pre unulu din acești agenți ai puterilor eur.pene, cari ca puteri creștine trebuie să aibă milă și pentru creștinii din Moldova, n'âșu avea trebuință să recurgă la nimeni altulu de câtu la ênsuși consululu Franciei din Iași.*

De aceea, nu d- astăzi, ci de a pururea, în tot timpul și sub toate regimel, toți domnii, toți bărbații de Statu ai României, toți acei ce pörta unu interesu viu pentru țera lor, s'au preocupată de necesitatea de a opri exploatarea poporulu română prin unu altu poporu străinu lui, prin jidovi.

Unul din mediile adoptate, și care și astăzi este în vigöre, — voiu dovedi'o mai josu, — *este acela care oprește jidoviloru statornicirea de domiciliu în sate, și in specialu specularea beuturilor.*

Și în adeveru, jidovii, prin ênșeși constituțiunea proprietății fonciare în România, sunt puși în pozițiunea excepționale de a nu putea avea, de a nu'și statornici unu domiciliu în comunele noastre rurale.

Acêsta, pentru că după legea fundamentală a țerii numai acei ce aparțin la unu ritu creștinu potu cumpăra, moșie seu domenii. Părți mici de pământu, asemenea, jidovii nu pot cumpăra, fiindu că proprietatea fonciară mică nu este fondată în România de cât dela 14 August 1864, — data legii rurale, — și că după acêstă lege, foștii clăcași sunt mărghiniți de a'și vinde proprietățile lor în termin de 30 ani. Așa dără, jidovii nu au și nu potu dovedi că, afară uă singură palmă de pământu care să'i îndreptuască a sprijini plângerea lor, adică că aru avea în sate domiciliuri, și că administrațiunea 'i ar fi isgonitu din acele domiciliuri.

Jidovii, în sate nu sunt de câtu chiriași de case pe carii le au năimite cu plată de căștiuri, dela unulu pêne la trei ani. Și nici din aceste

domiciliuri provisorii cărciumarii și accisarii jidovi n'au fostu isgoniți, pentru că mesura recomandată prefectiloru prin circularea mea din 15 Ianuaru 1869 (veți litera C.) nu are altu scopu de câtu a opri pe proprietarii fonciari și pe comune de a închiria cărciumile și accisele la jidovi, acêsta potrivit legii esistente. Circulara mea dice categoricu că contractele de închiriere să fie respectate pêne la terminarea lor.

În cancelaria Ministeriului meu, eu amu, pe județe și pe plase, liste nominale și speciale de jidovii cărciumari și accisari, a căroru contracte s'au implinitu și de acei ce, având contracte legalisate și cu terminu mai lungu de câtu 23 Apriliu (5 Maiu), au remasu în sate. Suntu prin urmare pusu în pozițiune de a cunosce condițiunea fie-căruia din acești chiriași, și decă unuia măcaru din ei i s'a făcutu vre uă strămbătate, la cea ântêiu plângere eu îi voiu face dreptate, precumu deja amu făcută la toți acei carii au cerut legiuita mea intervențiune.

Asemenea nu este esactu că nu s'au datu cărciumariloru și accisariilor, a căroru contracte au expirat, terminele necesarii pentru a încasa datoriile lor de la locuitori. Din contra, eu amu datu mai multe circulare în acêstă materie, și șilnicu dau ordine administrațiunilor județiane de a invoi asemenea termine. Decă cu aceste ordine subalternii au comis abuzuri, eu voiu face, totu ce'mi va fi prin putință a le repri ma; și deja am cerutu prefecturei de Bârladu de a'mi da uă lămurire esactă în privința israeliților ce se pretindu că s'au isgonitu cu violență din satele acelu județu.

Spre a me resuma: eu nu amu scosu pe niciunu ebru din domiciliulu seu pe simplulu cuvêntu că după toate legile țerei, israeliții în România nu au dreptu de domiciliu în sate precum acesta este casulu și în Serbia.

Eu am mărghinitu numai închirierea pe viitoru de cărciume și accisuri la israeliți, și mai în specialu, la cei ce se numesc Galiiiani și Podoliani. Măsura acêsta este întemeiată pe regulamentulu organicu și pe legea votată de adunarea generală, și sancționată de Domnulu Michailu Sturza și pe care nici uă lege posterioară n'a desființat'o pênă astăzi, ba chiar toți ministrii de interne și înainte și în urma convențiunii, au ordonantu și menținutu aplicarea ei. Dovedă suntu ordinele predecesoriloru mei și anume: din

17 și 28 Iuniu 1861, din timpul ministeriului Dlui Costa Foru: din 5 Februariu 1866 subscrisu de generalulu Florescu; din 11 Martie și 11 Apriliu 1866 către prefectura de Râmnicu-Săratu, subscris de Principele Dimitrie Ghica, etc., etc.

Mi se va obiecta, pôte că convențiunea și constituțiunea proclamă principii mai liberale, și acêsta fără privire de religiune. Pôte să fie, însă aceste acte nu enunțiază de câtu principii carii pentru a putea sfărîma legile anteriore și a fi aplicate, au trebuință de a fi traduse în legi organice și positive.

Așa convențiunea la art. 46 proclamă, în principiu, emanciparea clăcașilor și oborirea monopolurilor; și cu toate acestea, sătenii noștrii au urmatu a face claca și a fi supuși monopolulu beuturilor încă șese ani, până ce în 1864 s'a promulgată legea rurală ce a desființatu clasa, decimea și monopolurile.

Și apoi chiaru în Francia, ore principiulu libertății comerțului în aplicațiune nu'și are excepțiunile sêle?

Că eu nu suntu pornitu din nici uă ură contra jidoviloru, și că pe câtu'mi este permisu prin legile țerei me șilescu din contra a face ca și jidovii să pötä beneficia de avantajele libertății industriei; dovedescu alte ordine ale mele (veți anexa D) carii chiar prin sate permitu unu domiciliu provisoriu la mai multe categorii de meseriași israeliți, precum: machiniști, velniceri, zidari, dulgheri, croitori etc.

A merge mai departe în contra legiloru positive și în contra interesulu națiunii mele ar fi să lipsescu ênsuși datoriiloru mele de ministru român, și ar fi să compromitu ênșeși securitatea publică, căci populațiunea română negăsindu în guvernulu protecțiunea și așerarea lor, ar putea recurge la medii extreme a căroru cele ântêiu victime ar fi jidovii cărciumari.

În acêstă situațiune nu un ministru, ci șece ministri succedându-se la putere, unulu după altulu, n'aru putea face altu-felu de câtu ceea ce amu făcut eu și predecesorii mei; și acêsta pôte chiaru în interesulu jidoviloru, precum deja o și recunosc eu cei mai luminași dintre ei.

Și apoi Românii n'au pretențiunea de a fi civilizați în 1869, de câtu erau Francesii în 1806—1812.

Excelența sa Marchisulu de la Vallette cunosce mai bine de câtu mine măsurile excepționale, pe cari Napoleon celu mare, în interesulu Fran-

cesiloru, au fostu silitu să le ia in contra jidoviloru din Alsacia și din Lorena.

Ministrii ai României, ai unei țeri cu un regimu constituțional, noi nu putem a governa de câtu conformu cu voința națiunii.

Suntemu dători a ține sémă de trebuințele, de păsurile, și péne la unu ôre-care punctu, chiaru și de prejudecățile ei.

D-vóstră domnule ministru cunosceți furtunile ce s'au iscat și in adunare și in țéră numai cându unu ministru cutéză să dîcă unu cuvânt in chestiunea israelită; sciți la câte restălmăciri, la câtă agitațiune a datu locu propunerea ce in ședința din 22 Maiu a. c. amu făcutu deputațiloru pentru a orândui anchetă parlamentară in această afacere complicată și gravă.

Acésta dovedesce marea iritațiune din partea populațiunilor române, provenite din grele suferințe și din uă legit-mă îngrijire, căci este vocea unei națiuni ce se simte amenințată in naționalitatea sa și in interesele sêle economice. Acésta voce străini o potu înăbuși, deră nu este permisu nici unui ministru român, de ori ce partidu aru fi, de a nu o asculta.

Acum, pôte ni se va face întrebarea, trebue ca starea lucrurilor, in ce privesce jidovii, să rămână nedeterminată, cum ea este astăzi?

Respundu categoricu: Nu! Din contra, trebue să ne ocupăm energicu și neadormitu cu luminarea și imbunătățirea acestei clase numeróse a populațiunii nóstre, ca așa să ajungem la stingerea ureloru populare ce sunt in contra jidoviloru, și la asimilarea loru cu cei-alți locuitori al României.

Acésta inse nu se va putea doândi de câtu respectându-se mai ântêiu interesele națiunii și ale țerei, de câtu respectându-se prescripțiunile constituțiunii, care, in aceea ce privesce drepturile politice, deja s'a rostit intr'un chip definitiv. Și nu noi, și d'abia trei ani după promulgarea ei, vomu veni să ceremu modificarea sau călcarea legii.

Déra este a dîce că in afară de restricțiunile constituțiunii nu este nimicu de făcutu in această țéră pentru imbunătățirea sôrtei israelițiloru și pentru a face din ei locuitori folositori ai celoru-alte clase a populațiunii nóstre?

In ședința camerei din 22 Maiu eu am expus cari suntu părerile mele despre ceea ce este de făcutu și dorindu a supune acele păreri

inaltei apreciațiuni a guvernemêntului francesu, îmi și permitu a vă anexa aci cuvintele mele (veđi lit. E).

Déra, acésta este misiunea nóstră pentru viitoru. Pentru trecutu și chiere pentru present, iarăși nu se potu plânge israeliții in contra României.

De la convenținea din 1858 și pēna astăzi, adică intr'unu șir de aprópe 12 ani, și guvern și națiune au cătatu să imbuneze sôrta israelițiloru desființându mai multe legi ce purtau marca barbariei și punându legi in armonie cu spiritulu civilizațiunii moderne.

Nu cu mulți ani mai 'nainte, israeliții erau adevărați paria in societatea nóstră și nu avéu dreptulu nici măcaru in materie criminale de a mărturi in contra creștiniloru.

Persónele și averile loru supuse la diferite restricțiuni și demnitătea omenescă chiar putea să fie insultată in ei, fără să pótă recurge la scutul legiloru. Asemenea mai multe profesii le erau interđise. Astăzi acésta deplorabilă stare de lucruri a contenitu; israeliții se bucură de libertatea de consciință și de religiune cea mai absolută. Ei au dobânditu mai multe drepturi civile; potu a exersa cele mai multe din profesiunile interđise; ei sunt astăzi profesori și medici, și in aceste ênsușiri potu fi și funcționari ai Statului; mai pot fi farmaciști, tipografi, ceea ce înainte le era interđis. Prin legea comunale mai multe categorii de israeliți și in speciale acei ce au trecutu prin scóle séu armată, au dobânditu drepturi comunale. In fine, israeliții astăzi se bucură de mai multe drepturi constituționale. Respectulu domiciliulu și alu persónei, dreptulu la învețămêntulu salariatu de Stat, libertatea de consciință, de intrunire și de presă tóte acestea israeliții le au pe acelașu picior ca și Români.

Ei bine tóte aceste drepturi israeliții le dêtoreșcu numai liberei voinți și sentimentulu de dreptate alu Românilor, fără nici uă intervențiune diplomatică, fără nici uă presiune străină. Ei voru dobândi și mai multu, inse, spre a ajunge la acestu resultatu, ei trebue a se otărî de a se adresa numai la generositatea țerei, numai la dreptatea acelei națiuni care in timpuri grele a datu ospitalitate părinților lor, și chiaru astăzi îi hrănesce cu imbelșugare. Activitatea loru întrebunțeze-o nu intru a stărni României complicațiuni diplomatice, ci intru a da mijloculu loru impulsiiunii civilizațiunii

și Romanismulu. Imiteze pe coreligionarii lor din Francia, din Anglia, din Germania, să adopte limba și moravurile Românesci, să intru in scólele și in armata nóstră, să dea activității și inteligenței loru uă direcțiune folositoare și celoru-alte clase a societății, in miđloculu căreia ei viêtuescu, să se asimileze, in fine, cu cei-alți locuitori ai țerei, și când ei voru deveni Români de facto, fie siguri că România in înaltulu ei sentimentu de dreptate, și in deplina sa autonomie, nu va sta la induoelă de a i strânge la sinulu seu, ca și pe cei-alți fii ai séi, fără a se uita prin ce cultu adoréză pe Dumnedeu.

Ași fi prea fericitu dēcă slabele mele cuvinte aru putea să distrugă din consciința ministriloru Francesi réua impresiune, produsă de raporturile eronate ale corespondențiloru sei din Moldova, și ale alianței israelite; căci, precum am mai đis'o, România ține la protecțiunea, și mai multu încă, la buna opiniune a Francei. Și așa fiindu și in cestiunea israelițiloru ca și in tóte cestiunile, noi, și ca ministri și ca Români, vomu căuta a ne face demni de buna voință și de stima națiunii franceze și a guvernulu séu.

Primiți, domnule ministru, expresiunea prea deosebitei mele considerațiuni și afectațiuni

Ministru de interne:
M. Kogălniceanu.

Iată un document, care in părțile lui subliniate conține adevăruri denunțate opiniei publice europene, fără reserve și fără reticențe, cum se cuvine să facă ori-ce conducător politic, atunci când neamul său se află in grea suferință.

De la 1869 până la 1927 suferința poporulu român a crescut, prin faptul că s'a acordat drepturi politice Jidanilor in bloc; a crescut prin faptul imigrației aceleiași element neproductiv dar consumător — așa dar parazit — in așa măsură, încât la orașe și in satele din nordul țării s'a schimbat structura etnică a populației autohtone.

Dela 1869 până la 1927 Jidaniu continuă cu puterile sporite, ce le-a adus rășboiul mondial, să atace vitalitatea poporulu român prin rășpândirea alcoolismulu; continuă să împiedece închegarea noului stat prin intervenții streine puse in mișcare in mod ocult la Liga Națiunilor. Aceiași perfidă tactică la 1927 ca și la 1869 de a ne ucide populația rurală prin alcool și a ne sdruncina încrederea in suveranitatea Statulu prin imixtiuni din afară!

De la 1869 până la 1927 multe s'au schimbat în dauna noastră, ridicând la o efectivă putere elementul semit. Nu este locul să enumărăm aici cuceririle Jidanilor în țara, pe care ei au insultat-o, trădat-o și jefuit-o în tovărășia Neamțului cotropitor, în decursul războiului pentru întregirea neamului. S'a făcut proba deplină a perfidei și dușmăniei iudaice; simțim zilnic apăsarea crescândă exercitată prin deposedarea noastră din tot ce aduce avere, influență, putere; și totuși dintre toți guvernării României, dela întregirea ei până astăzi, nu s'a ridicat unul să informeze streinătatea, în calitatea-i oficială, despre situația României ajunsă pradă puterii iudaice.

La 1869 Kogălniceanu mai credea încă în asimilarea Jidanilor și totuși denunța Europei gravitatea problemei;

la 1927 nu mai există nici un om luminat în această țară, care să mai creadă în dogma asimilării, și totuși nici unul nu are curajul să spună cuvântul respicat și hotărât în fața întregii lumi, că poporul român este amenințat de moarte lentă, prin subjugare economică și degenerare fizică, adusă de politica destructivă practică în țara noastră de fii lui Israel, în tocmai cum prescriu *Protocolele Infelepților Sionului*.

Nu credeți, domnilor politicieni, că răbdarea are o limită?

S'ar putea ca într'o bună zi să vă deșteptați urit din iluzia, că ați isbutit să adormiți acest brav popor în atmosfera democrației fals aplicate, în complicitate cu puterea ocultă a Jidovimei, care v'a înhămat la carul intereselor ei.

I. C. Cătuneanu

Activitatea noastră îngrijorează pe cei necurați la suflet!

Interpelarea deputatului Ligei Dr. Valer Pop în chestia „Românizarea orașelor”, rostită în primăvara acestui an în două ședințe a Parlamentului din guvernarea averescană, și răspunsul Ministrului de interne, a avut un ecou puternic — durere nu la Români și la partidele politice ce se întituiează naționale, ci la minoritățile, maghiară și jidovească. — În deosebi, apelul adresat Românilor din America — de pe banca ministerială — să revină în patrie și cu numărul lor, cu priceperea, cu disciplina și cu simțul de ordine infiltrat în sufletele lor să românizăm orașele noastre, care sunt total înstreinate.

Deși această măsură — aducerea Românilor din America pentru românizarea orașelor — este numai o singură unitate din complexul de măsuri ce trebuiesc luate, pentru ca orașele să devină expresia fidelă a regiunilor din care se susține, totuși las să urmeze articolul eșit din penă unui minoritar maghiar în legătură cu venirea Românilor din America. *Să vină numai cei 300.000 Români Americani* este titlul unui articol de fond publicat de ziarul „America” Vol. XII No. 140 din 15/VI 1927, reproduc din revista „Glasul Minorităților” din Lugoj scris de domnul Francisc Bánffy din Cluj. În acest articol găsim o sumedenie de fraze de felul acestora. „Nu corespunde adevărului că sub imperiul maghiar minoritatea română ar fi dus aici o

luptă pentru existență mai anevoioasă, decât cetățenii maghiari sau germani, ori chiar decât frații de rasă din Regat”.

„Dar și dacă va porni la drum Românul american, pentru ca să se reîntoarcă în patria sa mărită sau „eliberată”, de sub jugul strein — după cum se zice de prezent — începând dela Eiscopia și observa primul salut al baionetelor de grăniceri, cari strălucesc în apusul soarelui, ca nicăiri în ziua de azi și până ce va ajunge acasă, trebuie să fie pătruns de simțământul, că a sosit din pământul liber al Americii, într'un Stat polițial de pe timpul lui Metternich, transplantat în secolul al XX-lea, unde fiecare pas e suspicionat, controlat, însoțit fiind de nenumăratele vexații ale examinării oficioase”.

„Oare se va putea deda atât de ușor cu stările primitive și restrânse în cadre înguste, ce le găsești aici? Administrația noastră, ori ce libertate cetățenească strânsă în cătușele ordonanțelor, politica economică a guvernelor, care sugruma industria și comerțul, totodată fiind contrară și economiei, chiar lipsa definitivă a germinării *odevăratai autonomii*” (sublinierea este a noastră).

Continuând zice. „Deabea greșim dacă presupunem, că Românul deprins cu aerul liber al Americii, această „existență plăcută” cu greu o va găsi la noi, și neluându-și măcar rămas bun dela pragul casei

va întoarce spatele stâlpilor de frontieră vopsiți cu albastru-galben-roșu” „cari voesc să forțeze acest lucru (adecă aducerea Românilor din America) că cei 300.000 Români cu greu vor fi aderenții sistemului lor, ci mai ales vor forma o nouă minoritate”.

„Celor sosiți din America, nu le trebuie lista de pactare, ci validitatea voinței lor în instituțiunile publice; nu caricatură administrativă, **ci autonomie curată** (sublinierea este a noastră), precum și deplină libertate cetățenească, cu drept de liberă întrunire, biserică, școală, presă liberă, pe lângă validitatea individuală liberă, cu un cuvânt: tot ce e „LIBER” și tot ce aici „NU ESTE!”

„Socotind deplasarea la orașe (creșterea) poate fi de 5—6%”. Deci nu ne speriem de momăe! — ci din contra — zicem: las să vină numai cei 300.000 Români americani”.

Din proza de mai sus a concetățeanului maghiar Francisc Bánffy se desprind clar trei intențiuni pe care autorul caută să le mascheze — dar fără rezultat.

1. Motivul care l'a îndemnat pe Francisc Bánffy să scrie articolul mai sus citat este tocmai teama de vitalitatea, de rezistența și de hărnicia Românului, care grație acestor calități distinse nu peste mult, va pune stăpânire românească pe comerț, pe meserii și pe carierele libere — românizând în chipul acesta orașele noastre.

2. Autorul este pătimaș în ce privește caracterizarea stărilor sociale din fosta Ungarie și din actuala Românie-Mare. — În fosta Ungarie ar fi avut belșug de libertate — belșug pe care noi Românii nu l'am cunoscut decât în legile lăsate uitării — cât timp în România-Mare, trăim într'un Stat polițial iar administrația noastră ar fi o caricatură.

3. Autorul atribuie fraților noștri din America — *cerința unei autonomii curate*, a cui?, probabil a Ardealului și părților de Sud și Nord-Vest — just domnule Bánffy?

Nu cunoaștem încă părerile fraților noștri din America referitor la proza concetățeanului Fr. Bánffy, dar din corespondența ce avem zilnic cu aceștia afirmăm fără a putea fi desavuați: a) că toți Românii din America în timpul cât au petrecut în lumea nouă și-au oțelit sufletul între streini așa de mult, încât ne dau zilnic pilde de românism și de patriotism nouă celor rămași la vatră.

b) Tot timpul cât l-au petrecut în lumea fabricilor și al prețuirii tim-

pului, — Românul s'a deprins la o disciplină înțelegătoare, care îl pune în situație să fie fericit și liber ori care ar fi legile și ordonanțele țării. — Acești oameni sunt deprinși să execute legile și ordonanțele țării, cât timp domnul Banffy și tovarășii D-sale de idei, discută legile și nu le execută!

Iată diferența, domnule cetățean Banffy, între D-voastră și noi Români!

De încheiere vă asigurăm, stim. concetățean, că românizarea orașelor — or vin, ori nu vin acasă frații din America, — va urma cu siguranță încă în generația actuală, și de ce vă temeți nu ve-ți scăpa!

Și pentru ca nu cumva să ne înțelegeți greșit — Vă îndemnăm d-le cetățean Banffy să Vă obișnuiți cu configurația actuală a ho-

tarelor țărilor din Europa și cu respectul legilor, din România, scoțându-vă din cap ideia de autonomie sau de revenire la Ungaria. Vă ve-ți simți acasă ca și acuma 12 ani — cu singura deosebire, că în loc de „vad oláh“ ve-ți zice băștinașului de aici frate Române; iar pe la autorități în loc de ungurește ve-ți vorbi românește. — Incolo în familie, în biserică, în școala confesională ve-ți vorbi, vă ve-ți ruga și ve-ți învăța în limba care vă place.

Voința și intențiunea noastră ca concetățeni, este să trăim în armonie respectându-ne unul pe altul, dar să fim necondiționat și deopotrivă supuși legilor Țării românești! Altfel va trebui să vă căutați o altă țară, care să vă ocrotească mai bine ca România!

Ștefan Penes.

Proclamația Inaltei Regențe

Exercițiul autorității regale trecând în mâinile Regenței până când M. S. Regele Mihai I va ajunge la majoritate, Inalta instituție păsește, cu depline-i puteri constituționale, înaintea țării și a întregului neam, dând următoarea proclamație:

ROMÂNII,

Chemati conform constituției prin voința Regelui Ferdinand I, consfințită de votul Adunării Naționale din 4 Ianuarie 1926 a exercita puterile regale în timpul minorității Majestății Sale Regelui Mihai, avem conștiința deplină a marelui sarcini ce ne este încredințată.

În îndeplinirea ei ne va inspira viața Marelui Rege pe care cu întregul Neam Românesc îl plângem astăzi, și a cărui glorioasă Domnie va rămâne în amintirea poporului nostru pilda cea mai strălucită a abnegațiunii desăvârșite, a simțământului datoriei și a dragostei nemărginite de Țară, care în neclintita credință și eroică faptă l-a unit cu scumpa Sa soție, către care se îndreaptă astăzi gândurile noastre îndurerate

De acea Poporul Român, totdeauna conștient de marile îndatoriri morale, simte nedrestructibile legăturile puternice dintre Dinastie și Țară ci va păstra pe veșnicie o recunoștință nealterată Marelui Său Suveran.

În orice împrejurare vom căuta să împlinim cugetul Lui stăpânit numai de grija binelui obștesc.

Principiile călăuzitoare în conducerea destinului Statului Român au fost de peste 60 de ani cu atâta înțelepciune și cu atâta hotărâre stabilite de întemeietorul Regatului și de primul Rege al României Întregite, încât drumul nostru este dinainte tras.

Cu nețărmuita dragoste pentru Majestatea Sa Regele Mihai I și pentru Țară, cu toată puterea noastră de muncă, și cu înaltul spirit de dreptate și de legalitate ce n'îl impune misiunea noastră ne vom strădui să dăm Majestății Sale Regelui Mihai I putința să domnească peste o țară care prin dezvoltarea ei firească și neîntreruptă să răspunde așteptărilor puse de mării lui înaintași în viitorul României.

Pentru acestea, grija noastră stăpânitoare va fi de a asigura în liniște consol darea desăvârșită a României întregite.

Vom veghia la alipirea credințelor și a Constituției și a legilor Țării, pentru ca în temelii lor așezămintele noastre să se poată dezvolta și să poată propăși nestânjenite.

În ceasul în care prerogativele Regale trecasupra noastră, facem un călduros apel la toți fiii țării, ca printr'o desăvârșită solidaitatea națională să îngăduie României, azi atât de crud încercată prin moartea Ma elui ei Suvevan să și poată împlini fără șovăire menirea ei în lume.

Nicolae Princeps al României. Miron Patriarh al României. Gheorghe Buzdugan.

După alegeri.

De pretutindeni, din cele mai îndepărtate sate, din cele mai sărăcicioase colibe se aude un geamăt care frământă sufletele celor batjocoriți, o nemulțumire adâncă și un strigăt de revoltă iasă din gurile tuturor.

Dorința M. S. Regelui a fost nesocotită. Liberalii au mințit pe Rege și alegerile libere — dorința M. S. Regelui — le-au prefăcut în elegeri liberale — plăcerea M. S. Ionel.

Zilele de 7 și 10 Iulie anul liberal 1927, vor fi cea mai urâtă rușine și cea mai murdară pată pentru istoria politică a României întregite. Căci la 7 și 10 Iulie prin minciună și o stupidă demagogie (li s'au promis sătenilor biserici, școale, ștergerea oricăror amenzi etc) liberalii și-au format Parlamentul, cea mai înjosită instituție a țării. Prin jandarmi și bătăuși scoși anume din închisorile Statului, cetățeanu alegător a trebuit să aleagă între a pune stampila pe linia dreaptă mărturisind crezul liberal așifiat în toate cârciumele și primăriile — și între a fi însemnat pe spate cu creta albă de agentul (mai adeseori jandarmul) care dicta, peste gheretă, alegătorului cu cine să voteze.

„Alegeri libere! Țara s'a pronunțat!“ strigă zierele liberale.

Ni este rușine și mai bine ne-am slobozi glonțul în creeri, decât să fim fii unei țări care-și alege reprezentanți pe Straucher, Filderman, Jakaby, Horia Carp și faimosul Dragoș cu banda sa, — nesocotind pe atâți bărbați de valoare cari au lucrat ceva pentru neamul și țara românească.

Dacă n'am cunoaște procedeele mârșave practicate de către guvern, ar trebui să credem că totul este putred în această țară, nimic nu mai e de sperat și nu ni-ar mai rămânea decât să ne sinucidem ca să nu mai vedem mocirla anului 1927. Însă, am văzut cu toții cum s'au făcut alegerile, am fost martorii și victimele tuturor ticăloșiilor. Și totuși, cine nu vrea să creadă, să citească zierele să vadă că la Roman liberalii au 24.000 voturi, pe când opoziția întregă 63 voturi! La Slatina liberalii au 30.760, iar celelalte partide 11 voturi.

Ori, ce înseamnă altceva aceste exemple decât alegeri liberale, decât batjocorirea dorinței M. S. Regelui de către Demonul Ionel alături candidatul cu Filderman în Capitala Țării,

Au trecut alegerile. Țăranii revin din ascunzișuri, cei cari au avut năvotă să creadă că își vor putea exercita liber dreptul de alegător, acum pot merge în liniște la clinici și spitaturi să-și vindece rănile, cei vii să-și îngroape morții, căci alegerile au trecut, cordoanele de jandarmi nu-le mai stă în cale și guvernul și-a „scos” majorități de cari se înspăimântă până și faimosul Duca. La 17 Iulie Parlamentul iarăș își deschide porțile, aleșii națiunii vor săca iarăș hârdaele cu murdării și totul va reintra în... normal.

Cei șeaze deputați jidani, aleși pe listele guvernului, își vor spune cuvântul. Majoritățile, se vor uita la viștiernicul Vintilă și vor aplauda fur-

tunos. „Opoziția” va sta neputincioasă. și se va mulțumi să-și ridice diurnele și leafa la începutul fiecărei lufi.

Jidanii și-au ocupat deja locurile lor. Trei la stânga, la mijloc Ionel, Duca și Vintilă și ceilalți trei la dreapta. Țirelsohn va da binecuvântarea lui Iehova și Alianța Izraelită Universală, va înceta să urle, căci în țara pogromurilor, în țara huliganilor, în anul una mie nouă sute douăzeci și șapte, în 7 din luna Iulie s'au „ales” 6 Jidani și nici un antisemit în Parlamentul țării. Bucurâte Izrail — dar nu uita că va sosi și ceasul răfueii.

Poiana Sibiului.

Ion I. Șerbu, student

DIN ȚARA MOȚILOR

Cum se respectă legea repausului duminical.

„Restaurantul” din Poeni. — Jidanii își bat joc de legile noastre și le calcă în picioare.

Una dintre celea mai bune și mai folositoare legi pentru țăranii noștri, este *legea repausului duminical*, dureri însă; că această lege, nu se respectă pe satele noastre.

Legea de mai sus, spune: „că de Sâmbătă seara până Luni dimineața toate cârciumele vor fi închise și în acela timp nu e permis să se vândă nici un fel de băuturi. — Ar fi foarte bună pentru țăranul nostru această lege. Dacă în sărbători, ar fi cârciumele închise și nu s'ar vinde în ele băuturi alcoolice, țăranul nostru după șeasă zile de muncă, Dumineca ar avea timp să se odihnească și să meargă la sft. biserică, iar bănuții câștigați cu atâta trudă, i-ar rămânea în buzunar, din care și-ar putea asigura un viitor mai bun copiilor săi.

Trebuie să mărturisesc, că aceasta lege pe satele noastre absolut nu se respectă. Numai de formă, se închide ușa cârciumei din față, însă pe ușa din dos intră și ies băutorii, când voiesc. — Este de plâns starea țăranului nostru din acestea sate cu pământ neproductiv, unde bietul țăran din munca palmelor sale, trebuie să-și întrețină familia, lucrând la diferite întreprinderi, iar Sâmbătă seara când primește plata, se duce direct la cârciumă cu ea, unde de multe ori îl ajunge Duminecă dimineața. — Unii se duc la miezul nopții acasă, însă au grije, că Duminecă dimineața, cu ce le-a mai rămas în pungă să vină la cârciumă, să se tîmăduiască cu apa vieții, că doar:

Cui cu cui să scoate-afară

Hai la Șloim, să mai bem iară.

și cu toate, că ușa cârciumei de către stradă este încuiată, ei intră prin curte și până au un bănuț în pungă nu ies de acolo, iar acasă soțiile și copiii le sunt în cea mai neagră mizerie.

Din celea de mai sus se vede, că este necesar, că această lege să se respecte cum să cade și nu numai de formă.

Dacă treci prin satele noastre în Dumineci și te oprești în dreptul cârciumelor, auzi înlăuntru, înjurături și sberături, cârciumele fiind ticsite.

Acum în timpul alegerilor cu toate că nici în zile de lucru, nu e voie să se vândă băuturi alcoolice, totuși „jupânul Weisz” din comuna Poieni (jud. Cluj) Duminecă dimineața la 10 Iulie, 1927 în timpul serviciului divin, vindea băuturi alcoolice, alegătorilor pentru „Senat” făcând și nițică propagandă, pentru partidul lui favorit... Asemenea în cârciuma lui „Abraham” din Ciucea, agenții electorali își adăpau alegătorii.

— Sunt o seamă de cârciumari (să înțelege jidani) mai șmecheri, ei zic: *hai să închid cârciuma, că așa spune legea, însă am să deschid „Restaurant”, unde pot vinde băuturi nesupărat de nime și unde mai pui că în restaurant băuturile să pot vinde mai scump.* Și să pun cârciumarii (pardon jidanii) noștri pe muncă și îi vezi în ziua următoare, că la cârciuma cutare este și res-

taurant. Despre un astfel de restaurant voiesc să scriu ceva:

În cârciuma comunală din Poieni, este cârciumar unul din neamul lui Iuda, Ori de câte ori treceam pe acolo în Dumineci și în sărbători vedeam ieșind din curtea acelei cârciume oameni ce mergeau pe șapte cărări. Se vedea că acelor creștini nu le era sete, iar în lăuntru să auzea mare gălăgie. Am întrebat pe un jandarm ce trecea pe acolo, că de ce permite perciunatului să vândă băuturi în sărbători. — Acela mi-a răspuns: „Că, acolo este restaurant”.

De curiozitate, la 2 Iunie a. c. în ziua Eroilor, am vizitat acel „Restaurant” care este după cum urmează: — Lângă localul cârciumei este edificată o cameră de 3+3 metri largă și 2 metri înaltă a cărei acoperiș se deschide în două părți, servind de biserică la bobotează. În mijlocul acelei camere era o masă hodorigită cu tabla deasupra crepată de două deiete, de care apropiindu-se omul făcea o mișcare de 30—40 cm., în dreapta și stânga. Lângă masă să afla 4 scaune, la unul lipsea un picior, iar pe celelalte:

Dacă stai,

Te legănai...

Pe perețele despre miază-zi atârna tabloul dlui general Averescu, iar pe cel de către miază-noapte într'un cuier, erau atârinate: o bluză veche, o pereche de pantaloni uzați și câteva rochii murdare.

Prin tavan se vedea cêrul, lucru ce nu strică, deoarece altcum nu ar fi fost pe unde ieși mirosul murdăriilor de găscă ce era pe paviment.

Pe perețele din afară deasupra ușei era scris cu cărbune pe o bucățică de scândură murdară: „Restaurant”. Am cerut să-mi aducă ceva de mâncare, la care jidanul a spus: că-mi poate servi pâine, slănină și ciapă. — „De acelea am și eu în traistă” i-am răspuns, și l-am lăsat în grija lui Iehova.

Din celea de mai sus să poate vedea cum Jidanii pe toate căile își bat joc de legile noastre și le calcă în picioare.

Ar fi timpul ca cei în drept, să-i pună la respect, pe acești perciunați ca să fină minte, că și legile românești trebuiesc respectate.

Bologa, la 11 Iulie 1927.

Ioan L. Potra.

INFORMAȚIUNI

*Di Profesor I. C. Cătuneanu mulțumește pe această cale dlui Caius Bardoși, doctor în drept dela Facultatea din Cluj, fost fruntaș al studențimei clujene și colaborator de talent al Revistei **Infrățirea Românească**, pentru frumoasa și măgulitoare scrisoare ce i-a trimis ca despărțire de contactul neîntrerupt, ce a existat între profesorul luptător și tânărul aderent, și regretă că nu i-a putut exprima sentimentele sale prietenești și de îmbărbătare pentru viitor într'o scrisoare particulară, necunoscându-i adresa din Oradea-Mare.*

*

Regretăm că articolul Dlui Motogna, intitulat „Doliul poporului român” a sosit prea tâziu la redacție, când revista noastră, numărul de 1 August, era paginată. Îi mulțumim în numele cetitorilor noștri pentru colaborarea D-sale însuflețită, cum a dovedit și prin articolul de mai sus menționat.

*

Administrația revistei aduce pe această cale vii mulțumiri Dlui C. Bardoși, doctor în drept și fost redactor la „Infrățirea Românească” pentru ajutorul cu totul dezinteresat cum a făcut și până acuma, ce ne-a promis de a contribui la răspândirea organului de publicitate de la Cluj al mișcării naționaliste creștine. Tinării să ia exemplul de consecvență și însuflețire după terminarea studiilor, așa cum rezultă din cazul de față!

*

Pe când inamicii noștri răspândesc svonuri interesate că mișcarea naționalistă și creștină s'a risipit *pentru că dl A. C. Cuza de fapt și de drept s'a înălăturat singur dela conducere prin propriile lui greșeli*, ne permitem a răspunde acestor insinuațiuni de intriganți cu următorul document din care se poate înțelege ce ecou are revista noastră „*Infrățirea românească*” în sânul populației cu suflet curat. Reproducem următoarele cuvinte ale preotului *Petru Domșa*, paroh greco-catolic, din comuna Sâmboleni, plasa Mociu, județul Cluj, din 6 Iulie 1927, puse pe cuponul mandatului poștal, prin care ni s'a plătit anticipat pe tot anul abonamentul: „*Vă rog să mă considerați, ca abonent la foarte prețuita Dvoastră revistă. — Dzeu să Vă ajute să fiți — constanți — în lupta frumoasă — ideală ce o duceți — și să Vă*

ferească pe veci — de banul lui Iuda „Dacă Dzeu e cu noi cine poate fi împotriva noastră?”.

Salutări românești
Domșa s. s.

*

Fapta laudabilă a unui deputat

Di M. P. Florescu, fost deputat L. A. N. C. sub guvernul Averescu, a avut laudabilă idee să strângă toate interpelările și comunicările făcute sub titlul: *Glasul Pădurilor României în Parlament*, având ca motto cuvintele de o înțelepciune profetică a M. S. Regelui Ferdinand, cari cuvinte trebuie să rămână săpate în inima fie-cărui bun Român, și anume: „*S'a păcătuț mult prin exploatarea puțin chibzuită a pădurilor. Acel care pune toporul la tulpina unui arbore nu trebuie să uite că el pregătește sicriul agriculturii*”.

Înțelesul cuvintelor regale și mai ales nesocotirea lor de către politicieni întovărășiți cu Jidanii exploataători, le-a explicat și destăinuit specialistul nostru inginerul deputat Florescu, cu o acompentintă și nu curaj civic, care-i fac onoare. Recomandăm broșura, revelatoare de crude adevăruri tuturor cetitorilor noștri; și rugăm pe autor să ne trimeată la redacție toate publicațiile sale actuale și viitoare privitoare la aceasta arzătoare chestiune, de a cărei rezolvire depinde viitorul agriculturii românești și întreaga situație economică a țării.

*

„PATRIA” în Nrul 126 din 14 Iulie a. c. se plânge contra notarului jidan Fenyesei din Negreni jud. Bihor, pe motiv că a denunțat jandarmilor din Ciucea pe un funcționar particular care citea Patria — acestea s'au întâmplat pe timpul alegerilor când partidul Național Tărănesc avea cartel cu blocul jidovesc din Ardeal. Se vede că jidanul Fenyesei nu respectă disciplina blocului jidovesc și prigoanește pe cetitorii Patriei!

Cât timp conducerea partidului Național-Tărănesc pactează cu Jidanii — ziarul „Patria” organ de publicitate al acestui partid n'are drept să descopere mârșevile singuraticilor Jidani pentru că îndispune conducerea

Blocului jidovesc, iar pe viitor nu se va mai bucura de concursul neamului lui Iuda Iscarioteanul!

*

Jidanii și aristocrația franceză.

Ne amintim cu toții lista invitațiilor francezi la nunta jidanului Aristide Blanc, celebrată la Paris. Spiritul iudaic de reclamă s'a manifestat atunci în modul cel mai caracteristic. Figurau printre invitați nume strălucite din istoria Franței.

Va întreba cetitorul: cum așa? De unde până unde, un Jidan spaniol, pripășit în țară *via Salonice*, să aibă legături cu reprezentanți ai nobilimei franceze?

Răspunsul îl dăm, comunicând mai jos o pagină din cartea cunoscutului publicist *Urbain Gohier*, scrisă la 1909, intitulată: *La Terreur juive*, pag. 8, unde arată cum jidovimea din Franța și-a cumpărat cu zestrea fetelor ca gineri nobili scăpătați, lacomi de bani, preferind să-și vândă blazonul, cu tradiții de mândrie și de glorie, unei familii jidovești cu care s'a încuscrit, introducând-o pe această cale venală în sânul aristocrației de sânge.

Reproducem după Urbain Gohier următoarea pagină, pentru ca marele public românesc să înțeleagă, cât de adânc a pătruns *virus-ul iudaic* în sângele înaltei societăți franceze, explicându-și în acelaș timp cauza, pentru care acea societate este incapabilă de a reacționa contra pericolului jidovesc. Este infectată și deci în esență pierdută pentru cauza naționalistă și creștină. Iată lista familiilor încuscrite cu jidani:

„Famiile La Rochefoucauld, Noailles, Richelieu, Tarenne, Gramont, Haussonville, Caillavet, prinții de Monaco, de Polignac, de Ligne, de Wagram, de Neuchâtel, de Bidache, della Rocca, ducii d'Harcourt, de La Croix-Castries, d'Elchingen, de Rivoli, d'Estampes; familiile Grouchy, Ramberwilliers, Villiers, Béhague, Kerjégu, Plancy, Las Marismas, Salignac-Fénelon, La Panouse, Rochechouart, Mortemart, Presles, du Taillis, Guelen, Bayle, Lentilhac, nu formează decât o singură familie cu (Jidanii din neamurile lui) Rotschild, Heine, Blanc, Meyer, Ephrussi, Lipmann, Erlanger, Lackmann, Haber, Alkein, Klein, Séna, Hermann, Oppenheim, Erard, Jacob, Heilbronn, Embden-Heim, Loewenhiehl, Hertz, Furtado, Mirés, etc.”